

Korte berichten

Oog voor natuur

Dijken zijn kleine natuurgebieden, het krioelt er van leven. Wieren, krabbetjes en allerlei vogels en andere dieren voelen zich er thuis. Vooral het water en de dijken langs de Westerschelde en de Oosterschelde herbergen bijzondere natuurwaarden. Niet zelden zijn ze beschermd door wet- en regelgeving. Het vervangen van de steenbekleding van de dijken is een ingrijpende maatregel, ook voor de natuur. Wij zorgen ervoor dat alles wordt gedaan om rekening te houden met de gevolgen voor planten, vogels en andere dieren op en langs de dijken. Zo wordt de werkstrook zo smal mogelijk gehouden, en worden de karakteristieke kreken en schorren zoveel mogelijk ontzien. Ook houden we rekening met de broedtijd en de voor- en najaarstrek van vogels.

Meer dan het minimum...

In veel gevallen doen we nog meer dan wat wettelijk minimaal vereist is: soms worden vervangende of nieuwe broedgebieden gecreëerd, bij de keuze van de steenbekleding wordt rekening gehouden met de doorgroeibaarheid voor zoutplanten en de

begroeibaarheid voor wieren. Hoewel dit meestal niet de goedkoopste oplossingen zijn, zien we dit als een vanzelfsprekende investering in een uniek natuurgebied.

Door al dit soort maatregelen zijn er geen blijvende negatieve gevolgen te verwachten voor de omliggende natuur. We streven ernaar dat de natuur zich kan herstellen of zelfs wordt verbeterd.

Onderhoudswegen: toegankelijk of niet?

In de meeste gevallen wordt aan de buitenkant van de dijk een verharde onderhoudsweg aangelegd, zodat de dijk voor onderhoud of bij calamiteiten goed

• Voor meer informatie: www.zeeuwingen.nl

bereikbaar is. Vaak stellen de waterschappen deze onderhoudswegen open voor het publiek, met name voor wandelaars en fietsers, maar dit gebeurt niet altijd. Langs sommige dijktrajecten hebben vogels namelijk hun hoogwaterluchtplaatsen of broedgebieden. Om de vogels niet te verstoren zijn deze trajecten niet toegankelijk voor recreanten.

Museumglooiing

Bij het werk aan de dijken vervangen moderne materialen de oude. Hierbij gaat een hoop verloren. Zonde van de historische waarde. Daarom maakt het projectbureau zich ook sterk voor behoud van oude blokken, zuilen en stenen. Bij het watersnoodmuseum in polder Vierbannen van Duiveland legt het projectbureau dit jaar een zogenaamde museumglooiing aan. Daarop komen diverse oude steensoorten zoals basalt, Vilvoorde steen, petit granit, het voor Zeeland kenmerkende systeem Leendertse, Haringmanblokken en Doornikse steen. Elke bekleding krijgt een afzonderlijk vak met een oppervlakte van 50 vierkante meter. De dijk wordt als het ware een lappendeken van historische materialen. Een grappig gezicht met educatieve waarde.

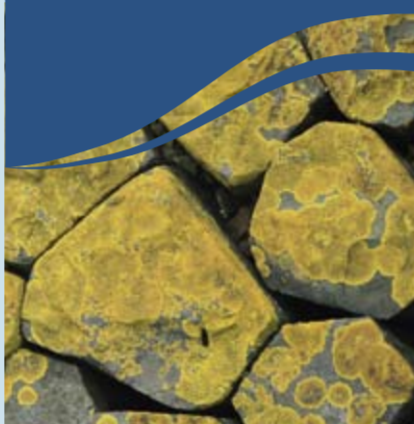
i Digitale Nieuwsbrief

Wilt u op de hoogte blijven van de werkzaamheden bij u in de buurt? Meldt u dan aan voor onze digitale nieuwsbrief op www.zeeuwingen.nl

Waar vindt u ons?

Heeft u vragen, opmerkingen of klachten? U kunt ons bereiken via:
www.zeeuwingen.nl
info@zeeuwingen.nl
0118-621370

Via onze eigen website en die van uw gemeente houden wij u op de hoogte van de stand van zaken van het werk. Na afloop van het werk ontvangt u nogmaals een editie van deze krant.

Oud Noord-Bevelandpolder

inclusief haven Colijnsplaat

NUMMER 1 | 2009

Zeeuwingen

Deze krant wordt huis-aan-huis verspreid in het werkgebied van projectbureau Zeeuwingen en verschijnt tweemaal per jaar.

Zeeland hoeft zich geen zorgen te maken over natte voeten. De dijken aan de Zeeuwse wateren zorgen voor veiligheid. Daar waar golven tegen de dijk slaan, liggen betonblokken of natuursteen. Dit maakt de dijk sterk. Maar op een aantal plaatsen in Zeeland is deze steenbekleding niet sterk genoeg. Tijdens een zeer zware storm kunnen de stenen of betonblokken losslaan. Daarom wordt dit jaar bij u in de buurt aan de versterking van de dijken gewerkt.

Dijktrajecten 2009

Informatie

Het projectbureau versterkt dit jaar 8 dijktrajecten. Op het kaartje ziet u waar gewerkt wordt. Wilt u meer weten over de verschillende dijktrajecten? Of zien wat er verder tot 2015 op het programma staat? Neem een kijkje op onze website www.zeeuwingen.nl

1 Polder Vierbannen van Duiveland, inlaag bij Ouwerkerk	5 Oud-Noord-Bevelandpolder, incl. Colijnsplaat
2 Grevelingendam	6 Boulevard Bankert en Evertsen
3 Anna Jacobapolder, vm veerhaven, Willempolder	7 Nijs-, Hoogland-, Ser Arends- en Schor van Molenpolder
4 Oesterdam (aanzet), Eerste en Tweede Bathpolder	8 Zoutelände

Colofon

Dit is een uitgave van projectbureau Zeeuwingen, een samenwerkingsverband van Rijkswaterstaat, waterschap Zeeuwse Eilanden en waterschap Zeeuws-Vlaanderen.

Realisatie
projectbureau Zeeuwingen

Uitvoering
men@work

Bronvermelding
Topografische ondergrond: © Google Maps

Redactieadres
Projectbureau Zeeuwingen
Postbus 1000
4330 ZW Middelburg
T (0118) 62 13 70
F (0118) 62 19 93

www.zeeuwingen.nl

Dijkversterkingen in 2009

Werken aan veiligheid

Dijken beschermen het achterland van Zeeland tegen overstromingen. Begin jaren 90 werd duidelijk dat de steenbekleding van de dijken op sommige plaatsen te licht is. Dat wil zeggen, te licht om een zogenaamde superstorm te doorstaan, want dat is de veiligheidsnorm. Een superstorm is een storm die veel zwaarder is dan die van 1953 en die statistisch gezien eens in de 4000 jaar voorkomt. De steenbekleding voldoet dus niet overal aan die veiligheidsnorm.

Rijkswaterstaat en de Zeeuwse waterschappen maken er samen werk van om dat wél het geval te laten zijn. Daartoe is projectbureau Zeeuwingen opgericht. Sinds 1997 coördineren wij de uitvoering van de dijkversterkingen in Zeeland. Dit jaar pakken we acht dijktrajecten aan. Om welke trajecten het gaat, kunt u zien op het overzichtskaartje op de achterzijde van deze krant. Op de volgende pagina's kunt u lezen wat er bij u in de omgeving staat te gebeuren.

Verschillende belangen

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden houden we rekening met de omgeving. Vanwege de aanwezigheid van mens, dier en plant zijn er vaak tegengestelde belangen: zo willen vogels in alle rust kunnen broeden en willen recreanten van het strand, de omgeving en de zee genieten.

Door in gesprek te gaan met alle belanghebbenden stemmen we alles zo goed mogelijk op elkaar af. Bij de voorbereiding en uitvoering van de werkzaamheden aan de dijken is er intensief contact met omwonenden. Andere gesprekspartners zijn provincie, gemeenten en natuur- en milieuorganisaties, zoals de Zeeuwse Milieufederatie, Staatsbosbeheer en de Vogelbescherming.

Zo min mogelijk overlast

De werkzaamheden aan de dijken kunnen overlast veroorzaken in de omgeving. Zo kan het storten van steen voor geluidsoverlast zorgen en het gieten van asfalt stank veroorzaken. Ook rijden er vrachtwagens af en aan en dit zorgt soms voor lawaai en stof. Vanwege de veiligheid zijn

de dijken waar gewerkt wordt afgesloten voor publiek. Hierdoor is fietsen, wandelen en strandbezoek op die plaatsen niet mogelijk. We zijn ons zeer bewust van de eventuele hinder en proberen deze dan ook zoveel mogelijk te beperken. Toch lukt het niet altijd alle overlast te voorkomen. Maar het ongemak is gelukkig altijd van tijdelijke aard: een veilige dijk is het blijvende resultaat!

Wanneer wordt gewerkt?

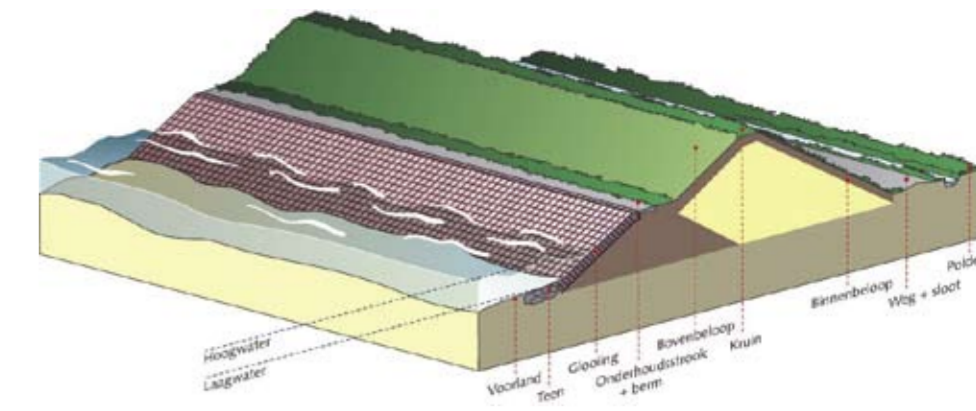
Het meeste werk aan de dijken vindt plaats als de weersomstandigheden het gunstigst zijn, tussen 1 april en 1 oktober. Buiten deze periode, tijdens het stormseizoen, zijn er teveel risico's: zwaar weer zou de openliggende dijken kunnen beschadigen. Als er toch wordt gewerkt tijdens het stormseizoen, dan gaat het om voorbereidingen of afronding van het werk of bijvoorbeeld om het aanbrengen van een extra laag op de bestaande steenbekleding.

Investeren in veiligheid

Om de dijken te versterken is geld nodig. Daarom is in de rijksbegroting voor Zeeland 924 miljoen euro gereserveerd voor verbetering van de steenbekleding en daarmee de verhoging van de veiligheid. Vanaf 1997 is hieruit de verbetering van 150 kilometer dijk bestokt. Daar komt nog ruim 175 kilometer bij. Het project loopt dan ook door tot 2015. Dat is lang, maar noodzakelijk, want er zijn veel dijktrajecten die versterkt moeten worden en dat kan niet allemaal tegelijk.

Op onze website www.zeeuwingen.nl kunt u zien wat er de komende jaren allemaal op het programma staat.

Oud Noord-Bevelandpolder inclusief haven Colijnsplaat

Wat gaan we doen?

Terwijl straks iedere inwoner van Colijnsplaat zicht heeft op de dijkverbeteringen, wordt de bekendste oud-inwoner van de vissersplaats – Johannes de Rijke, een waterbouwkundige die vooral in Japan beroemd is geworden – helaas tijdelijk weggehaald. Maar als het standbeeld, want dat is het natuurlijk, weer terug is op zijn nieuwe plek op het oude haventerrein, heeft de Oud- Noord-Bevelandpolder, inclusief Colijnsplaat weer een dijk die de sterkste stormen kan doorstaan.

Het dijktraject heeft een lengte van bijna vier kilometer, inclusief de vissers- en jachthaven met twee havendammen. De werkzaamheden bestaan uit het aanbrengen van een overlaging van de ondertafel met breuksteen, die wordt ingegoten met asfalt. Op de boventafel worden milieuvriendelijke betonzuilen gebruikt. De twee nollen, die binnen het dijktraject vallen, worden niet aangepast, omdat de nieuwe bekleding erachter wordt doorgezet. De oude dijkbekleding blijft hier dus behouden. De Westelijke Havendam krijgt een aparte behandeling. Op de dam aan de havenzijde komt gedeeltelijk open steenasfalt dat met grond wordt afgestrooid. Dit wordt ingezaaid, zodat het groene karakter van die dam behouden blijft.

Cemroc
Dit dijktraject heeft een primeur: de te plaatsen betonzuilen zijn gemaakt van een nieuw soort beton: Cemroc®.

Normaal gesproken komt bij de productie van beton veel CO2 vrij. Dit is erg slecht voor het milieu. Innovatieve technieken zorgen ervoor dat dit bij de nieuwe betonsoort een stuk minder is.

Cultuurhistorie
Technisch ongeschikte bekleding wordt soms vervangen door materialen die voldoen aan de eisen die daar tegenwoordig aan gesteld worden. Hiermee verdwijnt dan helaas ook een stukje cultuurhistorie. Soms vindt het projectbureau een toepassing voor oude steensoorten en kan een stukje nostalgie bewaard blijven. Zo ook bij Colijnsplaat. Het gaat hierbij om het voor Zeeland kenmerkende systeem Leendertse. De blokken, die waterbouwtechnisch niet meer voldoen, zullen worden gebruikt om het monument voor de 117 verdrinken dorpen op te plaatsen. Zo krijgen in dit dijktraject verleden en toekomst beide een plek.

Hoe ziet een dijk eruit?

Een dijk bestaat uit een basis van zand. Om te voorkomen dat deze basis wegspeelt, is deze afgedekt met een laag klei en een filterdoek. Daarop is een laag steen of beton aangebracht en soms ook nog een laag gietsasfalt. Dit zorgt voor extra versterking en fixatie. Deze steenbekleding moet de ergste golfklappen opvangen. Vroeger werden veel steen- en betonsoorten gebruikt die volgens de huidige veiligheidsnormen niet zwaar genoeg meer zijn. Deze moeten dus worden vervangen of versterkt.

Een dijk bestaat vanaf de zeezijde naar het land uit:

- Voorland
- Teen
- Glooiing
- Onderhoudstrook en berm
- Bovenbeloop
- Kruin
- Binnenbeloop

De ondertafel is het gedeelte van de dijk dat onder gemiddeld hoogwaterniveau ligt, de boventafel ligt boven gemiddeld hoogwaterniveau. Bovenop de dijk ligt vaak gras. Onderaan, op de ondertafel (en (deels) op de boventafel, ligt de steenbekleding.

- Locatie: Zuidoever Oosterschelde, bij de Zeelandbrug
- Lengte: 3,7 kilometer
- Periode: februari – oktober
- Fasering: Havengebied gereed voor 9 april Westelijk deel (achter Camping Orisant) gereed voor 1 juli Oostelijk deel (richting Zeelandbrug) gereed 31 oktober

Wat merkt u van het werk?

Daar waar gewerkt wordt, is helaas ook enige overlast. Zo kan de aan- en afvoer van materiaal en materieel lawaai en stof veroorzaken. Bij het uitvoeren van het werk, houdt het projectbureau altijd rekening met de omgeving. Zo wordt er in de haven een kleine kreukelberm aangelegd om de afmeergelegenheden te behouden. Het aanbrengen van de overlaging op het haventerrein en het onderhoudspad wordt afgestemd met de belanghebbenden. Terecht, want op en bij het haventerrein is het nogal eens een drukte van belang. Vissers die lossen en hun waar naar de visafslag brengen, bezoekers van de vismijn en niet te vergeten de transporteurs. Kortom: het is een komen en gaan. Ook met de pleziervaart wordt rekening gehouden. Immers: boten moeten uit het water worden gehaald of te water worden gelaten. Door vroegtijdig met de dijkverbeteringen te beginnen en het werk in fases uit te voeren probeert het projectbureau zo min mogelijk overlast te veroorzaken.

Recreanten kunnen op sommige plaatsen tijdelijk niet terecht. Zo zijn de strandjes bij de Westelijke havendam en achter Camping Orisant afgesloten vanwege de veiligheid. Ook de duiklocatie op de Oostnol is tijdens het werk niet open. Fietsers hoeven ondanks de werkzaamheden niet om te rijden. De wandelroute van het Oosterscheldepad wordt omgeleid via markeringen.

Vogels en Padden

In verband met het broedseizoen van de vogels, wordt er vóór 15 maart al begonnen met het kort houden van het gras op de dijk. Om verstoring van de vogels in de inlaag Wanteskuip te voorkomen, maar uiteraard ook om rekening te houden met de recreanten van camping Orisant en camping Mattemburgh, vinden daar vanaf 1 juli geen werkzaamheden meer plaats. Tussen de inlaag Paardekuip en de dijk wordt een raster aangelegd om te voorkomen dat de rugstreeppad van de inlaag naar het buitendijkse werkterrein trekt.

Periode februari t/m oktober 2009

Werkgebied en transport

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden is veel materiaal nodig in de vorm van grond, betonblokken, asfalt en breuksteen. Dit moet worden aangevoerd en tijdelijk worden opgeslagen in depots. Op het kaartje ziet u waar precies gewerkt wordt, waar het depot ligt en hoe de transportroute loopt. Het parkeerterrein/opslagdepot achter de dijk bij de aanzet van de Westhavendam fungeert als algemeen depot. Op de onverharde weg tussen de dijk en de Inlaag Paardekuip / camping Orisant wordt geen materiaal opgeslagen en vindt geen transport plaats. Het projectbureau houdt bij de keuze van transportroutes rekening met de omgeving. Vooral met het oog op de veiligheid zijn de routes zorgvuldig gekozen.

Als het kan, kiest het projectbureau voor aanvoer van materiaal over het water om het transportverkeer over de weg te verlichten. In overleg met belanghebbenden/bedrijven in de omgeving worden de losmogelijkheden in de haven van Colijnsplaat nog onderzocht. Op het moment van deze krant is daarover definitief nog niets bekend.

• Voor meer informatie: www.zeeweringen.nl

Wie voert het werk uit?

Projectbureau Zeeweringen maakt de plannen voor het werk. Een aannemer voert het werk uit. In dit dijktraject is dat aannemerscombinatie Van den Biggelaar/ FL Liebregts. Deze aannemerscombinatie heeft de afgelopen jaren meerdere werken uitgevoerd voor het projectbureau en dus veel ervaring opgedaan met het werken aan de dijken. Naast het werk in de Oud Noord-Bevelandpolder, werkt hij dit jaar ook aan de dijkversterking bij de Grevelingendam.